

Súd: Okresný súd Svidník
Spisová značka: 4P/43/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8622201808
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Tomáš Saraka
ECLI: ECLI:SK:OSSK:2022:8622201808.1

Uznesenie

Okresný súd Svidník v právnej veci starostlivosti súdu o maloletú A. B., nar.XX.XX.XXXX, bytom pri matke, zastúpenú kolíznym opatrovníkom - Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Stropkov, dieťa rodičov: matky C. B., D. C., nar.XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XX/X, XXX XX C., toho času bytom E. XXXX/XX, XXX XX C., zastúpenej JUDr. Marekom Bujdošom, advokátom, so sídlom Hlinky 262/6, 091 01 Stropkov a otca F. B., nar.XX.XX.XXXX, trvale bytom G. XX, XXX XX G., toho času E. XX/X, XXX XX C. v konaní o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Maloletú A. B., nar.XX.XX.XXXX dočasne zveruje do osobnej starostlivosti matky s tým, že obaja rodičia sú oprávnení a povinní maloletú zastupovať a spravovať jej majetok v bežných veciach.

II. Otec je povinný prispievať na výživu maloletej A. mesačnou sumou vo výške 100,-eur, vždy do 25. dňa v príslušnom kalendárnom mesiaci vopred k rukám matky maloletej, počnúc od vykonateľnosti tohto rozhodnutia, do budúcnosti.

III. Styk otca s maloletou upravuje tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou A. každý páry týždeň od štvrtka od 16:00 hod. do nedele do 18:00 hod. Matka je povinná maloletú A. pripraviť na styk s otcom. Styk bude začínať a končiť v mieste bydliska matky.

IV. Toto neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatnosti úpravy výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvoze manželstva v konaní aktuálne vedenom na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 2P/28/2022.

V. V prevyšujúcej časti návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia z a m i e t a.

VI. Žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 06.12.2022 sa matka maloletej domáhala, aby súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým by dočasne maloletú Lilianu zveril do jej osobnej starostlivosti a určil, že zastupovať a spravovať majetok maloletej bude matka. Tiež žiadala, aby súd otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletej mesačne sumou 300,-eur vždy

-2- 4P/43/2022

do 25.dňa v mesiaci k rukám matky a aby upravil styk otca s maloletou tak, že otec bude oprávnený stýkať sa s ňou každý páry týždeň od štvrtka od 16:00 hod. do nedele do 18:00 hod. s tým, že odovzdanie dieťaťa sa bude konať vždy na adrese trvalého bydliska matky, ktorá dieťa pripraví a odovzdá otcovi a otec vráti dieťa matke na adrese trvalého bydliska matky.

2. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia matka odôvodnila tým, že má podaný návrh na rozvod manželstva, o ktorom Okresný súd Svidník koná pod sp.zn.2P/28/2022 a že po vzájomnej dohode sa s otcom maloletej dohodli, že maloletá zostane bývať s ňou a otec sa s ňou môže stretávať každý druhý víkend od štvrtka po škôlke do nedele tak, aby bola jeden víkend u matky a jeden víkend u otca. Podľa tvrdenia matky v návrhu však otec ústnu dohodu porušuje, nerešpektuje, mení dohodnuté pravidlá, pričom niekoľkokrát vykrikoval, že maloletú zoberie a nechá si ju na koľko dní bude chcieť. Otec podľa nej nič nerešpektuje a myslí si, že má na to právo, lebo ešte neprebehlo súdne konanie a tým pádom matka je bezmocná. Uviedla, že otec na Vianoce maloletú chce mať na 7 dní, čo je nereálne z dôvodu jej zdravotného stavu. V návrhu matka tiež uviedla, že otec odmieta prispievať na maloletú, lebo podľa jeho vyjadrenia mu súd neurčil výšku výživného a všetky náklady tak znáša matka sama. Sama uhrádza škôlku, sporenie, poistenie, náklady spojené so stravou, lieky, krúžky, šatstvo. Podľa vyjadrenia matky táto má dôvodnú obavu, že bez dočasného stanovenia pravidiel súdom ohľadom osobnej starostlivosti o maloleté dieťa bude zo strany otca dochádzať ku konfliktným situáciám, ktoré nemajú dobrý vplyv na maloletú a jej výchovu. V návrhu tvrdila, že otec je živnostník, vykonáva činnosť na Slovensku aj v zahraničí s príjmom priemerne cca 2.700,-eur mesačne, ona je zamestnaná vo Vranovskej nemocnici, a.s. pobočka Stropkov s mesačným príjmom cca 650,-eur. Matka v návrhu uviedla že približné mesačné výdavky na maloletú sú cca 300,-eur, tieto aj špecifikovala s tým, že jej mesačné výdavky sú 520,-eur, ktoré rovnako špecifikovala. S poukazom na uvedené a citujúc ust. § 367 ods.1 CMP, § 36 ods.1 a § 62 ods.1 Zákona o rodine matka žiadala do právoplatného skončenia konania nariadiť neodkladné opatrenie.

3. Uznesením zo dňa 12.12.2022 súd ustanovil za kolízneho opatrovníka na konanie o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Stropkov, ktorý v správe súdu doručenej dňa 21.12.2022 uviedol, že matka sa s maloletou zdržiavajú toho času na ulici Hrnčiarska 1627/23 Stropkov v trojizbovom nájomnom byte, ktorý má všetko potrebné zariadenie, v domácnosti je čisto a upratané, v čase šetrenia bola maloletá doma s matkou, nakoľko bola v domácom liečení. Maloletá navštevuje predškolské zariadenie na ulici H. E. v Stropkove, predtým navštevovala predškolské zariadenie na ulici B. C. I. C., je silná alergička, často náchylná na respiračné ochorenia. Je pravidelne očkovaná a vedená na alergológii a imunológii. Podľa správy kolízneho opatrovníka matka pri šetrení uviedla, že s otcom maloletej mala ťažký život, na všetko bola sama, keďže otec pracuje mimo Stropkova. Maloletá pri nej má nastavené pravidlá, avšak pri otcovi nemá svoje pravidlá, otec jej všetko dovoľuje, nerešpektuje jej pokyny a výchovné nariadenia pre maloletú. Pri matke je maloletej zabezpečované a podávané čerstvé ovocie a matka pravidelne varí. Problémom vo vzťahu je komunikácia, podľa matky otec sa nevie zmieriť s tým, keď žena niečo povie, žena má byť podľa jeho názoru ticho, lebo takto to videl u svojich rodičov. Maloletá bola svedkom, ako otec urážal matku, matka počúva sťažnosti z predškolského zariadenia, že maloletá je arogantná, vysmieva sa a robí napriek ostatným deťom, matka ju plánuje dať ku psychologičke. Pri matke ja maloletá dobrá, občas má pocity úzkosti a občas záchvaty v noci, najmä keď je u svojho otca. Máva ich aj pri matke, keďže sa obáva, že matka od nej odíde, lebo údajne ocko povedal, že matka ju opustí a nájde si inú

-3-

4P/43/2022

rodinu. Matke bolo poskytnuté sociálne poradenstvo- možnosť využitia služieb Referátu poradensko – psychologických služieb na úrade. Podľa matky otec jej pravidelne vypisuje textové správy, v ktorých uvádza, že sa postará o to, aby jej zobrali dcéru. Keď matka otcovi napíše, že maloletú pripravila, otec príde. Matka uviedla, že doteraz stretávania otca s maloletou prebiehali od štvrtka do nedele popoludní s tým, že maloletá za ten čas musí navštevovať predškolské zariadenie. Posledný víkend otec dcéru nemal, keďže si nevedel vybaviť voľno v práci. Matka uviedla, že nesúhlasí s tým, aby mal otec dcéru v čase od 21.12.2022 do 27.12.2022, keďže vie, v akom zdravotnom stave chodí maloletá od svojho otca, sťažuje sa na bolesti bruška. Má obmedzenia v strave od imunologičky, jej zdravotné problémy matka vie doložiť lekárskymi správami. Matka taktiež uviedla, že za 6 mesiacov jej manžel finančne neprispel na maloletú. Keď potrebovala čižmy a matka otca poprosila aby jej ich kúpil, maloletá prišla od otca s čižmami s tým, že ocko povedal, že budú u neho. Podľa vyjadrenia matky ani maloletá nechce byť u otca sedem dní, zdá sa jej to priveľa, v noci sa strhávala a nemohla spať. Kolízny opatrovník v správe uviedol, že kontaktoval aj otca maloletej, ktorý sa 16.12.2022 vrátil domov z práce v zahraničí, býva na ulici E. XX/X C. v trojizbovom rekonštruovanom byte ktorý predtým zdieľal s manželkou a dcérou. Domácnosť má potrebné vybavenie, je v nej čisto a upratané. Otec uviedol, že chcel by mať maloletú počas Vianoc 7 dní, ale nie po celý čas. Manželka mu ale uviedla, že maloletú môže mať od 21.12.2022 do 25.12.2022, kedy ju chce spať. Údajne matka maloletej mu navrhla, aby maloletá s ním strávila 7 dní, ale zmenila na to názor. Otec uviedol, že s matkou maloletej majú komunikačné problémy, on je 18

dní v práci a matka maloletej mu nedovolí stretnúť sa s dcérou, raz hovorí, že bude s maloletou, potom nie. Keďže matka chodí do práce, prial by si, aby maloletá bola s ním za ten čas, čo je doma počas sviatkov. V deň šetrenia mal mať maloletú, keďže matka išla do práce a nemá s kým nechať dcéru. Kolízny opatrovník, ktorý bol súdom vyzvaný vyjadriť sa k návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia uviedol, že nakoľko otec maloletej pracuje na 18 dňových turnusy, navrhuje, aby medzi rodičmi bola dohoda, ktorá by vyhovovala stretávaniu sa maloletej s otcom v čase, keď je doma v Stropkove.

4. Súd sa oboznámil s obsahom rozvodového spisu tunajšieho súdu sp.zn.2P/28/2022 z ktorého súd zistil, že matka maloletej podala dňa 05.09.2022 návrh na rozvod manželstva, ktorý odôvodnila tým, že s manželom sa vzájomne odcudzili, stratila k nemu dôveru, podľa jej názoru sa týmto záväzkom obaja cítia byť veľmi obmedzovaní a hoci dúfali, že sa ich vzťah zmení k lepšiemu, nestalo sa tak. K odcudzeniu podľa nej došlo z dôvodu rozdielných pováh, záujmov a priorit, straty dôvery a citového odcudzenia, ktoré spôsobila žiarlivosť, neustála kontrola, hádky, nadávky, ponižovanie a podkopávanie autority pred dieťaťom. V návrhu na rozvod matka výdavky na dcéru a na seba a príjem otca vyčíslila rovnako ako v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Na čas po rozvode matka navrhuje zveriť maloletú A. do jej osobnej starostlivosti, žiada aby súd určil, že zastupovať a spravovať majetok maloletej na čas po rozvode bude ona a aby otca zaviazal prispievať na výživu maloletej sumou 300,-eur mesačne vždy do 25.dňa v mesiaci k rukám matky s tým, že otec bude oprávnený stretávať sa s maloletou bez obmedzení, po vzájomnej dohode s matkou. Konanie o rozvod manželstva doposiaľ nie je skončené, vo veci nebolo zatiaľ rozhodnuté. Otec maloletej k návrhu na rozvod manželstva doručenému mu dňa 26.9.2022 písomne sa nevyjadril, nereagoval ani na výzvu súdu uviesť kde pracuje, s akým príjmom, ku komu má vyživovaciu povinnosť, aké má náklady na živobytie a podložiť tvrdenia písomnými dokladmi. Vo veci rozvodu manželstva bol nariadený termín pojednávania na deň 28.11.2022, ktorý bol zrušený. Aktuálne vo veci je nariadený termín informatívneho stretnutia rodičov na súde v rámci interdisciplinárneho prístupu a systému tzv. Cochemskej praxe na deň 17.1.2023.

-4-

4P/43/2022

5. Konanie iniciované matkou návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci starostlivosti o maloletú Lilianu spadá pod zákonnú úpravu zákona č.161/2015 Z.z., Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“).

6. Podľa § 2 ods.1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Procesná úprava neodkladných opatrení v CMP sa spravuje obdobným režimom, ako v prípade ostatných inštitútov (§ 2 ods.1 CMP). Aj v tomto prípade teda hlavná úprava neodkladných opatrení, aj čo do formálnych náležitostí, či účinkov je upravená v § 324 až 342 Civilného sporového poriadku a v CMP sú vymedzené určité ustanovenia, ktoré predstavujú osobitosti oproti všeobecnej úprave v Civilnom sporovom poriadku. Toto potvrdzuje aj označenie marginálnej rubriky „niektoré ustanovenia o neodkladných a iných opatreniach“ (§ 360 až § 369 CMP).

8. Neodkladné opatrenie možno na návrh nariadiť pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení vtedy, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená a ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením (§ 324 a § 325 ods.1 CSP).

9. Podľa § 326 ods.1 a 2 CSP v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

10. Podľa § 328 ods.1 CSP ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

11. Podľa § 329 ods.1 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

12. Podľa § 329 ods.2 a 3 CSP pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie. Ak po vydaní uznesenia, ktorým bol zamietnutý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, dôjde k zmene skutkových okolností významných pre rozhodnutie, nezakladá právoplatné rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, prekážku rozhodnutej veci.

13. Podľa § 330 ods.1 a 1 CSP súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

14. Podľa § 334 CSP, súd na návrh neodkladné opatrenie zruší, ak odpadnú dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

-5-

4P/43/2022

15. Podľa § 332 CSP, neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

16. Podľa § 361 CMP súd nariadi neodkladné opatrenie aj vtedy, ak to vyžaduje verejný záujem.

17. Podľa § 366 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

18. Vzhľadom na podaný návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, postupujúc podľa § 328 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a v lehote tam uvedenej (ktorá je do 30 dní od doručenia návrhu, nakoľko nejedná sa o návrh podľa § 367 ods.2 CMP), pristúpil súd k rozhodnutiu o tomto návrhu, pričom nariadil neodkladné opatrenie tak, ako je to uvedené vo výroku uznesenia a vo zvyšku návrh matky zamietol.

19. Súd vychádzajúc z obsahu návrhu, obsahu správy kolízneho opatrovníka o výsledkoch jeho šetrenia pomerov v rodine a obsahu rozvodového spisu má nateraz za osvedčené, že nariadenie neodkladného opatrenia je tu nevyhnutné a potrebné. Z doterajšieho obsahu súdneho spisu je zrejmé, že rodičia maloletej sú manželmi, prebieha konanie o rozvod ich manželstva, nežijú v spoločnej domácnosti. O maloletú A. sa momentálne osobne stará matka, ktorá tvrdí, že sa tak s otcom maloletej dohodli s tým, že otec sa maloletou môže stretávať každý druhý víkend od štvrtka po škôlke do nedele tak, aby jeden víkend bola maloletá u matky a jeden u otca. Otec ale podľa vyjadrenia matky uvedenú dohodu nerešpektuje, vykrikuje jej, že si maloletú bude brať na koľko dní bude chcieť, odmieta tiež prispievať na maloletú. Z vyjadrení matky, ale aj z vyjadrení otca zachytených v správe kolízneho opatrovníka je zrejmé, že rodičia pre nezhody majú problematickú komunikáciu a obidvaja evidujú problémy v otázke výkonu osobnej starostlivosti o maloletú a stretávania sa s maloletou. V dôsledku uvedeného je potrebné do rozhodnutia vo veci samej autoritatívne upraviť otázku osobnej starostlivosti a styk otca s maloletou, nakoľko je osvedčené, že taká úprava je vzhľadom na narušené vzťahy rodičov v záujme maloletej potrebná.

20. Podľa § 28 ods.1 a 2 Zákona o rodine súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä
a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa,
b) zastupovanie maloletého dieťaťa,
c) správa majetku maloletého dieťaťa.

(2)

Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

21. Podľa § 36 ods.1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery

v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

-6-

4P/43/2022

22. Keďže rodičia maloletej spolu nežijú a podľa tvrdenia matky doterajšiu dohodu o úprave výkonu rodičovských práv a povinností v časti osobnej starostlivosti a stretávania s maloletou otec nerešpektuje, pristúpil súd k neodkladnej úprave tak, že maloletú dočasne zveril do osobnej starostlivosti matky s tým, že obaja rodičia sú oprávnení a povinní maloletú zastupovať a spravovať jej majetok v bežných veciach. Uvedené zachováva doterajší faktický stav vychádzajúci z pôvodnej dohody rodičov, rešpektuje stabilitu výchovného prostredia maloletej s prihliadnutím na to, že otec pracuje mimo Stropkov, momentálne v zahraničí a ako sám pred kolíznym opatrovníkom uviedol, 18 dní je v práci. K návrhu matky, aby súd určil, že právo zastupovať maloletú a spravovať jej majetok bude mať len ona súd uvádza, že takto rozhodnúť nemohol. Pri úprave výkonu rodičovských práv a povinností totiž súd musí rešpektovať ust. § 28, § 38 a § 39 Zákona o rodine podľa ktorých sú nositeľmi práva zastupovať dieťa a spravovať jeho majetok obaja rodičia. Zasiahnuť do výkonu rodičovských práv a povinností môže súd rodičovi výlučne z dôvodov, ktoré sú uvedené v ust. § 38, čo nie je tento prípad, preto v konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností možno rozhodnúť výlučne tak, že súd ponechá právo zastupovať dieťa a spravovať jeho majetok obom rodičom. Realizovať ho budú v bežných veciach každý samostatne na základe svojho rozhodnutia, v podstatných veciach môže dieťa zastúpiť aj jeden z rodičov, avšak len po dohode s druhým rodičom, keďže o podstatných veciach musia rozhodovať spoločne (k tomu podporne pozri napr. F., G., Zákon o rodine. Komentár. 3. vydanie. Bratislava. : C.H.Beck, 2019, komentár k § 24, s.115).

23. Pokiaľ ide o otázku stretávania s maloletou, z návrhu matky nateraz vyplýva, že táto v stretávaní otca s maloletou nebráni a nechce brániť, je však podľa nej potrebné stanoviť tomu pravidlá a nesúhlasí, aby maloletá bola u otca 7 dní v kuse, ako sa otec toho domáhal aktuálne v súvislosti s Vianocami, nakoľko maloletá nechce byť u otca 7 dní, zdá sa jej to priveľa, v noci sa kvôli tomu strháva, nemohla spať, navyše má zdravotné problémy a obmedzenia v strave. pričom od otca nechodí v dobrom zdravotnom stave, sťažuje sa na bolesti bruška.

24. Vzájomná radosť rodiča a dieťaťa z blízkosti toho druhého je základným prvkom rodinného života. Je chránená čl.8 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Z tohto článku vyplýva tiež pozitívny záväzok štátu chrániť záujmy rodiny a prispievať aktívne k udržiavaniu a obnovovaniu rodinnoprávnych väzieb. Vyhliadky na vytvorenie takýchto väzieb sa postupne znižia a napokon zaniknú, ak biologickému rodičovi a dieťaťu nikdy nie je dovolené stykať sa alebo len tak zriedka, že žiadne prirodzené puto nemá nádej medzi nimi vzniknúť. Právo styku a zásady jeho správneho výkonu sa premietajú aj do judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý opakovane konštatoval, že „je v záujme dieťaťa, aby udržovalo rodinné vzťahy s odlúčeným rodičom a aby nebolo odtrhnuté od svojich koreňov“ (Gorgulu v.Nemecko-Sťažnosť č.74969/01), resp. že „dieťa má právo na to, aby dostalo príležitosť rozvíjať svoj vzťah ku každému z rodičov a prejavíť svoje city skutočne slobodne bez akéhokoľvek vonkajšieho tlaku zo strany druhého rodiča“.

25. Rodičovský vzťah je jeden z najdôležitejších spoločenských vzťahov, ktorý do značnej miery formuje osobnosť dieťaťa. Jeho narušeniam je potrebné predchádzať hlavne tým, že dieťaťu a jeho rodičovi sa vytvorí dostatočný priestor na trávenie spoločného času, s výnimkou prípadov, ak rodič svojím správaním ohrozuje život, zdravie či priaznivý vývin dieťaťa. Ideálnym riešením otázky styku rodiča s dieťaťom je jej úprava dohodou rodičov. Pokiaľ rodičia nie sú schopní na stretávaní dohodnúť, čo je prípad tu prejednávanej veci, rozhodne autoritatívne súd, nakoľko bez takého rozhodnutia vzniká potenciálna možnosť ďalších

-7-

4P/43/2022

konfliktov. Striktná a vykonateľná úprava stretávania je v prípadoch, ako je tu súdená vec potrebná na to, aby eliminovala ďalšie potenciálne dohadovanie medzi rodičmi, ktoré by zbytočne zaťažovalo dieťa, čím sa poskytuje minimálny právny rámec pre zachovanie kontaktu medzi rodičom, ktorému nie je dieťa zverené a dieťaťom. Súd na tomto mieste pripomína rodičom, že akékoľvek (aj oprávnené) výhrady jedného rodiča voči druhému rodičovi, ktoré sa týkajú jeho postoja ako partnera, nemôžu byť dôvodom

na zásah do styku s dieťaťom. Vo vzťahu k významu a potrebe bezproblémového realizovania styku s dieťaťom súd dáva do pozornosti rodičom, že pri rozhodovaní vo veci samej súd prihliada aj na to, akým spôsobom sa rodičia tejto časti svojej rodičovskej zodpovednosti chopia.

26. Súd ďalej považuje za žiaduce v rámci formulovania všeobecných východísk, ktoré mali vplyv na právny základ jeho rozhodovania o návrhu matky, ako aj vzhľadom na nízky a zraniteľný vek maloletej, v ktorom akékoľvek negatívne prejavy v správaní sa rodičov môžu zanechať na maloletej do budúcnosti svoje výrazné stopy uviesť, že dieťa sa často stáva nástrojom na vysporiadanie dosiaľ nevysporiadaného vzťahu medzi rodičmi. Pokiaľ sa ale bude jeden z rodičov (ktorýkoľvek) bezdôvodne alebo z vymyslených dôvodov snažiť vytesniť zo života dieťaťa druhého biologického rodiča, ktorý má záujem podieľať sa na výchove svojho dieťaťa, potom len ťažko možno hovoriť o takom rodičovi ako o osobe, ktorá by mala viesť výchovu maloletého dieťaťa. Kontakt rodičov s ich maloletými deťmi je takým významným činiteľom ovplyvňujúcim zdravý vývoj dieťaťa, ktorý sa zákonodarca rozhodol riešiť právnou úpravou styku rodičov s ich maloletými deťmi. Považuje ho za neoddeliteľnú súčasť rodičovských práv a tiež práv dieťaťa upravených v zákone o rodine. Zákonodarca zasahuje do úpravy styku rodičov s dieťaťom len v špecifických, neštandardných situáciách, a to najmä v prípadoch, keď rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, ide najmä o prípad rozvodu manželov s maloletými deťmi (PL. ÚS 26/05).

27. Podľa čl. 3 ods.1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

28. Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- úroveň starostlivosti o dieťa,
- bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

-8-

4P/43/2022

29. Keďže neodkladné opatrenie je možné nariadiť aj v prípadoch týkajúcich sa starostlivosti o maloleté deti za predpokladu, že pomery maloletého je nevyhnutné upraviť bezodkladne, súd skúmal záujem maloletého dieťaťa na nariadení navrhovaného neodkladného opatrenia, ktorý bude daný predovšetkým vtedy, ak tento záujem maloletého bude narušený alebo ohrozený v prípade absencie bezodkladnej úpravy jeho pomerov. Účelom neodkladných opatrení vo veciach maloletých je poskytnutie aj preventívnej ochrany ich právam a záujmom ešte pred ich porušením či ohrozením.

30. Pri nariadení neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení, kedy nie je potrebné zisťovať všetky skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia vo veci samej, ale musia byť osvedčené (preukázané) okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť nariadenia neodkladného opatrenia. Účelom neodkladného opatrenia je rýchle a pružné riešenie situácie, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. Súd preto môže nariadiť len také neodkladné opatrenie, ktoré postačuje na dosiahnutie tohto účelu. V prípade nariadenia neodkladných opatrení vo veci starostlivosti o maloleté deti je predovšetkým potrebné osvedčiť naliehavosť situácie, a z toho vyplývajúcu potrebu úpravy práv a povinností voči deťom, a to s ohľadom na záujem maloletých detí. Krátka lehota na rozhodovanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nevytvára priestor pre plnohodnotné dokazovanie. S poukazom na dané časové obmedzenie súd rozhoduje o neodkladnom opatrení na základe osvedčenia podstatných skutočností vyplývajúcich

z návrhu na jeho nariadenie a priložených listín. Z priebehu jednotlivých udalostí v rodine maloletej A. je pritom nateraz zrejmé, že obaja rodičia evidujú problémy pri výkone rodičovských práv a povinností. Pri rozhodovaní o návrhu na neodkladné opatrenie v dôsledku mimoriadne krátkej lehoty pre rozhodnutie nie je priestor na podrobné skúmanie dôvodov a miery zavinenia rodičov na rozvrate vzťahov. Treba si však uvedomiť zásadne rovnocenné postavenie rodičov čo do výkonu ich rodičovských práv a povinností a aj keď skúmanie všetkých dôvodov daného stavu medzi rodičmi, jednotlivých súvislostí a ich dopadov na konečné rozhodnutie vo veci samej bude možné uskutočniť komplexne a podrobne až vo veci samej, súčasný stav vyžaduje zásah súdu formou neodkladného opatrenia.

31. Súd preto maloletú zveril dočasne do osobnej starostlivosti matky a upravil styk otca s maloletou tak, ako je uvedené vo výroku rozhodnutia. Prihliadajúc na vek a potreby maloletej, naviazanosť na matku a potrebu adaptácie na novú situáciu súd nateraz styk upravil tak, ako si to rodičia podľa vyjadrení matky sami pôvodne dohodli a na čo je maloletá zvyknutá. Iná úprava styku nateraz nebola možná aj vzhľadom na to, že v konaní o nariadení neodkladného opatrenia nie je časový priestor zisťovať konkrétne časové možnosti otca vzhľadom na jeho prácu, keď sám uviedol, že 18 dní pracuje mimo domov, čo bude možné zistiť a prípadne zohľadniť vo veci samej. Súd každopádne zvyrazňuje, že zámerom tohto uznesenia je vytvorenie aspoň minimálneho štandardu spoločného času otca s dcérou zodpovedajúceho nateraz osvedčeným a zisteným skutočnostiam. Zdržiavajúc sa intervencie do nastoleného pozičného boja rodičov, prioritu v rozhodovaní má maloletá a jej ochrana pred stresovými situáciami. Súd zvyrazňuje povahu konania o nariadenie neodkladného opatrenia v ktorom bol viazaný zákonom stanovenou lehotou a zákonným rámcom pre rozhodnutie o návrhu. Vychádza z osvedčeného stavu.

32. Aj v tejto súvislosti súd pripomína, že rodič, ktorému je dieťa zverené do osobnej starostlivosti, je, okrem iného, povinný, aby so zreteľom na záujem dieťaťa na prospešnom styku s druhým rodičom vytváral priaznivé podmienky na styk, a to vedením dieťaťa k tomu,

-9-

4P/43/2022

aby sa chcelo stretávať s rodičom a malo k nemu správny vzťah. Spolupôsobenie druhého rodiča na výchove maloletého dieťaťa je dôležité. Nemožno pritom zabudnúť na potrebu udržiavania vzťahu medzi rodičom a maloletým dieťaťom v zmysle chápania ho ako vzoru a authority, ktorý s rastúcim vekom dieťaťa bude nadobúdať širšie rozmery. Úprava styku predstavuje rámcový základ pre stretávanie sa dieťaťa s otcom, a teda že ide o určitú garanciu styku. To však neznamená, že rodičia v záujme spoločného dieťaťa neumožnia absolvovať stretávanie s odklonom od tohto styku so zreteľom na jeho potreby. Osobný kontakt rodičov s maloletým dieťaťom má spravidla priaznivý vplyv na jeho emočný a intelektuálny rozvoj a je preň prínosom. V prípade zistenia, že dôjde opakovane k bezdôvodnému a zámerne neumožňujúcemu styku s maloletým dieťaťom, súd starostlivosti o maloleté dieťa môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o osobnej starostlivosti (rozsudok Krajského súdu v Prešove z 5. decembra 2013, sp. zn. 21 CoP 12/2013).

33. Akákoľvek deformácia vzťahu rodiča s dieťaťom v dôsledku odcudzenia je v neskoršej dobe len ťažko napravitelná. Je preto v záujme dieťaťa umožniť otcovi, ktorý s dieťaťom trvale nežije, pravidelný kontakt, v ktorom môže realizovať svoje výchovné pôsobenie, rešpektujúc pritom právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom. Je potrebné zdôrazniť aj povinnosť matky, bez ohľadu na jej vzťah k otcovi detí, nielen maloleté dieťa na styk s otcom riadne pripraviť, ale mu ho i osobne odovzdať v určenom čase a mieste a na tomto mieste ho i osobne prevziať, pričom za splnenie tejto povinnosti nemožno považovať suplovanie jej osobnej účasti inou fyzickou osobou (rozsudok Krajského súdu v Nitre zo 16. marca 2016, sp. zn. 25 CoP 11/2016).

34. Súd záverom dodáva, že v rámci tohto neodkladného opatrenia sa jedná o dočasnú úpravu pomerov medzi účastníkmi konania, ktorá nemá za následok prejudikovanie rozhodovania o úpravu rodičovských práv a povinností v konaní vo veci samej. Súd vyhodnotí účinnosť nariadeného neodkladného opatrenia a na základe jeho uvedenia do praktického života a následkov vo vzťahoch účastníkov konania, získa tak žiadaný podrobnejší obraz o skutočnej snahe účastníkov konania. Súd apeluje na rodičov maloletej, aby svoje konflikty neprenášali na maloletú, ktorá je natrvalo ich spoločným dieťaťom, na čom ich partnerské odcudzenie nikdy nič nezmení a apeluje na nich, aby sa vysporiadali so svojim vnútorným prežívaním a korigovali ho v najlepšom záujme maloletého dieťaťa. Je nevyhnutná zmysluplná komunikácia medzi rodičmi, bez prejavov agresivity, invetív, vedená v snahe rešpektovať sa navzájom. Zákon žiadnemu rodičovi nepriznáva právo uzurpovať si rozhodovanie o základných veciach, týkajúcich sa maloletého

dieťaťa, je spoločensky neprijateľné a v príkrom rozpore so záujmom dieťaťa negativizovať druhého rodiča v očiach maloletého.

35. V súvislosti s povinnosťou matky maloletú A. pripraviť na styk s otcom súd uvádza, že tým sa nemá na myslí len napr. zbalenie nevyhnutných osobných vecí dieťaťa, ale aj jeho duševnú prípravu tak, aby sa odovzdanie a prevzatie dieťaťa obišlo bez traumatizujúcich emócií pre dieťa, ale aj ostatné zúčastnené osoby. Vzhľadom na všetko uvedené súd upravil styk otca s maloletou tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

36. Pokiaľ ide o požadovanú dočasnú úpravu rozsahu vyživovacej povinnosti, priamo z dikcie zákona (§ 366 CMP) vyplýva, že neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné len v nevyhnutnej miere. Nebolo preto možné vyhovieť návrhu matky na uloženie povinnosti otcovi platiť výživné na maloletú 300,-eur, čo je suma, ktorej sa matka domáha aj v konaní vo veci samej o rozvod manželstva, nakoľko to v okolnostiach súdnej veci zjavne

-10-

4P/43/2022

presahuje nevyhnutnú mieru. Matkou uvádzaný príjem otca nateraz nebol ničím osvedčený, ten sa skúma a ďalej bude skúmať v konaní vo veci samej, nateraz podklady pre ustálenie rozsahu vyživovacej povinnosti chýbajú. Z tvrdení matky a správ kolízneho opatrovníka súd ale nateraz má za osvedčené, že vyživovaciú povinnosť otec aktuálne neplní a že na výživu maloletej neprispieva. Súd pripomína, že vzhľadom na § 62 ods.1 a 2 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť pričom obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov, preto ako dôvod neplnenia zákonnej vyživovacej povinnosti rodičom neobstojí argument, že táto sa neplní, lebo súd ešte neupravil jej výšku. Nateraz súd nemá k dispozícii podklady pre kvalifikovaný záver o schopnostiach, možnostiach otca a jeho pomeroch, k dispozícii má zatiaľ len tvrdenia matky o výdavkoch na maloletú (tiež bez dokladov), a nie sú k dispozícii ani podklady pre posúdenie, či skutočne všetky spĺňajú kritériá „nevyhnutnej miery“. Preto súd za nevyhnutnú mieru plnenia vyživovacej povinnosti nateraz ustálil jej plnenie vo výške 100,-eur mesačne zo strany otca. Zo spisu nateraz vyplýva, že otec je zamestnaný, pracuje momentálne v zahraničí, inú vyživovaciú povinnosť nemá, býva v trojizbovom byte, preto súd uložil mu povinnosť nateraz prispievať na výživu maloletej sumou vo výške 100,-eur mesačne a vo zvyšku návrh matky zamietol. Neodkladné opatrenie, ktorým sa ukladá povinnosť platiť výživné v nevyhnutnej miere, je v súlade s § 332 ods.1 CSP vykonateľné doručením. Treba zdôrazniť, že rozsah výživného v neodkladnom opatrení sa zásadne odlišuje od jeho rozsahu v konečnom rozhodnutí, okrem prípadu, ak nevyhnutná miera je súčasne limitom schopností a možností povinného. Výrok neodkladného opatrenia nepredurčuje obsah meritórneho rozhodnutia, výživné v nevyhnutnej miere je určené len na uspokojovanie základných životných potrieb oprávneného a nie je rozhodujúce, že povinný je schopný platiť aj vyššie sumy výživného (podporne viď uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 514/2016).

37. V súlade s návrhom matky súd rozhodol, že toto neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatnosti úpravy výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode manželstva v konaní aktuálne vedenom na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 2P/28/2022. Ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností (§ 26 Zákona o rodine).

38. Nakoľko podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak, súd o nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku VI tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie do 15 dní od dňa jeho doručenia na Okresný súd Svidník.

V odvolaní sa má uviesť ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisová značka konania, ďalej sa má uviesť proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa

napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

-11-

4P/43/2022

c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 CMP Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné doručením (§ 332 ods. 1 CSP).

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená, možno sa domáhať výkonu rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému podaním návrhu na výkon rozhodnutia podľa Civilného mimosporového poriadku.